گزارش دهمین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی تیر ـ مرداد 1376

گزارش دهمین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی تیر ـ مرداد 1376

سید جلال میرآقایی

بسم ا الرحمن الرحیم

اشاره:

کنفرانس و حدت اسلامی، همایشی است بین المللی که هر سال در ایام «هفته وحدت» از سوی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در تهران برگزار می شود.

هدف از این «همایش بین المللی» که در نوع خود بزرگترین گردهمایی شخصیتهای علمی و فرهنگی مسلمان در ایران اسلامی است، فراخواندن جهان اسلام و توده های مسلمان به وحدت وهمدلی و نزدیکسازی دیدگاههای اندیشمندان مسلمان در عرصه های فقهی، کلامی، سیاسی و اجتماعی است.

دهمین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی، در تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش، همزمان باسالروز ولادت پیامبر اکرم صلی ا علیه وآله وسلم و امام صادق علیه السلام در «حسینیه الزهرا»ی مجتمع امام

خمینی برگزار شد.

گزارش زیر به منظور آشنایی خوانندگان گرامی با دستاوردهای این کنفرانس تهیه شده است.

دهمین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی از دیدگاه برگزار کنندگان آن از اهمیت ویژه ای برخوردار بود. نخست آنکه گذشت یک «عقد» از برپایی آن اقتضا می کرد که با توجه بیشتر و نگاه عمیق تر برنامه ریزی و سازماندهی شود. دوم: موضوع کنفرانس «حکومت از دیدگاه مذاهب اسلامی» آنان را به تلاش، دقت نظر و تتبع گسترده تر در انتخاب میهمانان، گزینش مقالات، ترتیب کمیسیونها و انتشار کتب و جزوات فرا می خواند.

از نگاه شرکت کنندگان در کنفرانس و میهمانان داخلی و خارجی اش نیز، امتیازات این نشست بر دوره های قبل واضح و نمایان بود. البته نه در حدی که انتظار می رفت و در خور آن بود چرا که همیشه از «تئوری» تا «عمل» و از «حقیقت» تا «واقعیت» فاصله بسیار است. با اینهمه تلاش دست اندرکاران قابل تقدیر و شایسته ارج نهادن است.

1 ـ موضوع کنفرانس:

موضوع علمی کنفرانس «حکومت از دیدگاه مذاهب اسلامی» با سر فصلهای زیر بود:

الف: مباحث کلی:

1 ـ مبانی و اصول حکومت اسلامی.

2 ـ اهداف حکومت اسلامی.

3 ـ حاکم اسلامی (شرایط وصفات - حقوق و وظائف).

4 ـ آزادیهای اساسی و نقش مردم در حکومت اسلامی (شورا - بیعت - اطاعت).

5 ـ روابط بین المللی در حکومت اسلامی

6 ـ نقش تقریب مذاهب در حل مشکل تعدد مذاهب در حکومتهای اسلامی.

ب: نظام و تشکیلات حکومت اسلامی:

1 ـ شکل حکومت اسلامی (ثابت یا متغیر).

2 ـ ارکان حکومت اسلامی و مساله تفکیک قوا.

3 ـ قانونگذاری در حکومت اسلامی (نقش ولی امر، فقها و مجتهدان، مجالس قانونگذاری).

ج: اوضاع سیاسی و اجتماعی کشورهای اسلامی در عصر حاضر

1 ـ بررسی علل پیشرفت، عقب ماندگی و تفرقه در جهان اسلام.

2 ـ «بیداری اسلامی» در جهان معاصر و نقش تقریب مذاهب در تعمیق آن.

3 ـ رسالت علما و اندیشمندان اسلامی در اتحاد مسلمانان و زمینه سازی اجرای شریعت در جوامع اسلامی.

4 ـ مروری بر دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران در حاکمیت اسلام و ایجاد زمینه های وحدت و تقریب مذاهب.

2 ـ مقالات کنفرانس:

پس از انتشار فراخوان مقالات و سرفصلهای فوق در مطبوعات داخل و خارج کشور بیش از 150 مقاله به زبانهای فارسی، عربی، انگلیسی و اردواز داخل و خارج کشور به دبیرخانه کنفرانس رسید که هیئت علمی کنفرانس پس از بررسی آنها با انتشار 70 مقاله موافقت کرد این مقالات در نشستهای عمومی یا

کمیسیونهای تخصصی ارائه شده و از سوی انتشارات کنفرانس در تیراژ وسیع چاپ و منتشر شد.

3 ـ اجلاس مقدماتی کنفرانس:

هیئت علمی کنفرانس جهت استفاده از تجربیات، پیشنهادات و نظرات علمی اندیشمندان حوزه و دانشگاه دو ماه قبل از برپایی کنفرانس در نشستی که در قم وگزار شد از اساتید و اندیشمندان قم و تهران دعوت به عمل آورد و در جلسه ای

یکروزه نحوه برگزاری کنفرانس و جنبه های علمی آن را به بحث و مشورت گذاشت.

حاصل این نشست از نظر هیئت علمی بسیار حائز اهمیت تلقی شده مورد استفاده فراوان قرار گرفت.

4 ـ انتشارات کنفرانس:

مقالاتی که در کنفرانسهای علمی از این دست، عرضه می شود میراث گرانسنگی است که اندیشمندان شیعه و سنی داخلی و خارجی برجای می گذارند. این میراث مکتوب برای مراکز علمی، دانشگاهها و حوزه های علمیه می تواند سودمند افتاده در کارهای پژوهشی به کار آید.

از اولین سال برگزاری کنفرانس تلاش دست اندرکاران بر این بوده که علاوه بر نشر مستقل جزوات، کلیه مقالات در مجموعه هایی گرد آوری شود. با اینحال این کار به صورت منظم نبوده لذا دبیر خانه دهمین کنفرانس تصمیم گرفت علاوه بر نشر مقالات رسیده امسال به صورت جزوه، کتابهای زیر را نیز از مجموعه مقالات سالهای گذشته منتشر کرده و تاحدی کنفرانس را از این حیث روزآمد نماید:

1 ـ منشور همبستگی، گزیده سخنرانیهای دومین، سومین و چهارمین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی.

2 ـ حدیث التقریب، گزیده ای از سخنرانیهای هفتمین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی (به زبان عربی).

3 ـ آوای تقریب، گزیده مقالات هشتمین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی.

4 ـ نداء الوحدة، گزیده سخنرانیهای هشتمین کنفرانس وحدت اسلامی (به زبان عربی).

کتابهای زیر نیز از دیگر مجموعه های منتشر شده از سوی این کنفرانس است.

1 ـ وحدت در آئینه مطبوعات، معرفی 168 مقاله برگزیده است که در طول

سالهای پس از پیروزی انقلاب اسلامی در مطبوعات فارسی و برخی مجلات عربی درباره «وحدت اسلامی» و تقریب مذاهب منتشر شده است.

2 ـ «رسالتان بین الشیخین» حاوی دو نامه ارزشمند است که بین استاد واعظ زاده خراسانی دبیر کل مجمع التقریب وعبدالعزیز بن باز مفتی عربستان سعودی رد و بدل شده است. موضوع این دو نامه «مسئله توحید وشرك» و«صلح با اسرائیل» و قضیه فلسطین است.

3 ـ تقریب 10، مجموعه ارزشمندی است که به عنوان ویژه نامه دهمین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی منتشر شده است. این ویژه نامه که در حقیقت «سالنامه وحدت» است شامل مقالات، مصاحبه ها، سخنرانیها، اشعار و مطالب خواندنی و متنوع به زبان فارسی و عربی است.

5 ـ میهمانان کنفرانس

در دهمین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی صدها تن از شخصیتهای داخلی و خارجی شیعه و سنی از علما، اندیشمندان، طلاب، دانشجویان و پژوهشگران فرهیخته شرکت کرده بودند از این شمار، حدود 70 نفر شخصیت خارجی از جمله: آقایان: حافظ صبری کوچی مفتی اعظم کشور آلبانی، بارزل فیتسو وزیر امور دینی و مشاور نخست وزیر آلبانی، امام وارث الدین محمد، فرزند مرحوم عالیجاه محمد بنیانگزار سازمان اسلامی سیاهپوستان امریکا، دکتر محمد العاصی امام جمعه مسجد مرکزی واشنگتن، شیخ حسن بن سقاف نویسنده پرکار اردنی، علامه سید ساجد نقوی، رهبر شیعیان پاکستان، علامه مقصود قادری از شخصیتهای برجسته برادران اهل سنت پاکستان، علامه شیخ نعیم قاسم قائم مقام دبیر کل حزب ا لبنان، محمد امین الخلیفه، رئیس سابق مجلس سودان و عبدالهادی آونگ، معاون حزب اسلامی پاس در کشور مالزی را می توان به عنوان میهمانان برجسته کنفرانس نام برد.

شمار زیادی از شخصیتهای علمی، سیاسی داخلی از جمله استاد علامه محمد تقی جعفری، استاد علامه عمید زنجانی، آیت ا جنتی، استاد دکتر سید جعفر شهیدی، آیت ا امامی کاشانی، و نیز بیش از 150 تن از علما و روحانیون اهل سنت نیز از میهمانان شرکت کننده در کنفرانس بودند.

6 ـ اجلاسهای عمومی کنفرانس

در مجموع 3 روز برگزاری 3 اجلاس عمومی برگزار شد که در این نشستها مقالات برجسته واصله مطرح و سخنرانان به ارائه دیدگاههای خویش پرداختند.

افتتاحیه کنفرانس با سخنرانی رئیس جمهور وقت حجة الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی شروع شد.

حجة الاسلام والمسلمین رفسنجانی در سخنرانی خویش ضمن خوشامدگویی به میهمانان داخلی و خارجی و تشکر از حضور آنان، از مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی به خاطر برگزاری سالانه کنفرانس وحدت، تقدیر به عمل آورد و گفت:

موضوع کنفرانس امسال که «حکومت اسلامی» انتخاب شده، بحث مفید و سازنده ای می تواند باشد.

اگر از این طریق بتوانیم قدمی به طرف نزدیکی عقاید و افکار دنیای اسلام برداریم، راه میانبری را به وحدت و همکاری انتخاب کرده ایم.

وقتی به چند دهه پیش بر می گردیم، زمانی که ما جوان بودیم و کار مبارزات اسلامی را تازه شروع کرده بودیم، در آن وقت، اصل حکومت اسلامی نزد خیلیها زیر سئوال بود، در آن وقت بحث جدی داشتیم که آیا اسلام حکومتی دارد؟ یا اینکه امور را به مردم واگذار کرده است که هر جور خودشان خواستند حکومت کنند...

اگر به زمان شخصیتهایی مثل علامه اقبال لاهوری، سید جمال الدین اسد آبادی

یا عبده در مصر برگردید خواهید دید که آنها سعی می کردند با این فکر انحرافی مبارزه کننده، که اسلام حکومتی نمی تواند داشته باشد. و در ابتدا که ما مبارزه را شروع کردیم در بین خودمان نیز این بحث جدی بود، وقتی امام خمینی در نجف درس ولایت فقیه را گفتند و به یک جزوه تبدیل شد، گامی مهمی در مبارزه تلقی شد و به مادر داخل ایران خیلی کمک کرد چون چنین فکری به صورت منسجم ارائه گشت...

الآن مشکل فکر حکومت اسلامی را از سرمان گذرانده ایم اما اجرای آن واقعاً مسئله ی مهمی است. ما در ایران تجربه داریم. شما با تجربه ایران خیلی کار می توانید انجام دهید. ما نزدیک بیست سال است حکومت می کنیم و مراحل مختلفی را هم گذارانده ایم. دوران آشوبها، دروان دفاع، دوران سازندگی. حکومت را براساس اسلام شکل داده، قانون اساسی را نیز بر همین اساس تنظیم کرده ایم. ناظر و نگهبان گذاشته ایم برای حفظ اصولمان به عنوان نگهبان قانون اساسی. واقعاً مجلس داریم واقعاً دولت داریم. و واقعاً همه ارکان حکومتهای دمکراتیک را داریم. واقعاً انتخابات داریم واقعاً مردم ما رای می دهند واقعاً جمهوری است و واقعاً هم باتفکر شیعی که عقیده اکثریت جامعه ما است نظاممان را از طریق ولایت فقیه و رهبری، کاملاً اسلامی می بینیم، حالا در اجراء ممکن است هنوز یک رشته کارها باشد که ما قانع نباشیم که اینها اسلام واقعی است. اما خط و راهمان این است، تجربه ما، تجربه ایران یک تجربه قابل بررسی است....

به نظرم اسلام واقعاً می تواند کشورها را ادراه کند. با محتوایی که ما امروز از قرآن، احادیث معتبر، سنت نبوی و سیره عملی بزرگان صدر اسلام در اختیار داریم.

منابع هم به اندازه کافی داریم و این کار علمای دین است. معلوم است کسانیکه تخصصشان در رشته دینی نیست نمی توانند اینجا راهنما باشند. می توانند خیلی

کمک کنند ولی راهنمامی توانند باشند.

علمای نیرومندی که امروز در دنیای اسلام هستند باید کم کم این راهها را هموار کنند، بعد اجرایی حکومت اسلامی را مشخص کنند. سعه صدر هم در بین آنها در داخل جامعه مسلمانها خیلی مهم است.

الآن حدود یک میلیارد و نیم مسلمان، پنجاه و چند کشور اسلامی وجود دارد.

ذخایر دنیای اسلام در همین چند کشور اطراف خودمان، کشورهای اطراف خلیج فارس، کشورهای اطراف دریای خزر و بعضی کشورهای آفریقایی و جاهای دیگر واقع شده است. ذخایر انرژی ما اساسی ترین پایه زندگی دنیا است. تنها همین یک محور، همین یک قدرت دنیای اسلام حربه ای است که اگر در دست ما باشد هیچکس نمی تواند به مازور بگوید، شما شک نکنید که اگر کشورهای اسلامی به صورت منطقی نه ماجراجویانه از حربه انرژی استفاده کنند، هیچ قدرتی در دنیا نمی تواند به آنها زور بگوید، نه بمب اتم، نه بمب هید روژنی نه موشک و نه هیچ چیز دیگر.

این جمعیت! این همه رای در سازمان ملل ! شبکه بسیار گسترده مسلمانهای غیر دولتی در همه دنیا ! الآن در خود آمریکا شش میلیون جمعیت مسلمان است، در تک تک کشورهای اروپایی انبوهی از مسلمانها هستند خیلی از آنها هم مغزهای متفکر. این منبع انسانی، این منبع مادی، این جغرافیای با ارزش، حساس ترین نقاط دنیا کانال سوئز، باب المندب، تنگه هرمز، جبل الطارق، بسفر، داردانل و تنگه عبور از اقیانوس آرام و اقیانوس هند. اینها که در دست ما است، یعنی دنیا در دست ما است از نقطه نظر سوق الجیشی و استراتژیکی، گلوگاه همه دنیا در دست ما است. ما نمی خواهیم ماجراجو باشیم، امامی خواهیم به مازور نگویند، بگذارند خردمان زندگی کنیم، خودمان منابع مان را استخراج کنیم، خودمان تصمیم بگیریم. اگر یک کمی از این قدرتمان استفاده می کردیم، فکر می کنید اسرائیل می توانست بیت المقدس

را انیجور به زور بگیرد؟ آمریکا جرات نمی کرد در کنگره اش تصمیم بگیرد که سفارتش به بیت المقدس برود.

واقعاً آمریکائیها اگر شش ماه نفت خلیج فارس را نبرند می توانند کشورشان را آرام نگهدارند؟! کشوری که در روز 8 الی 10 میلیون بشکه نفت از کشورهای اسلامی می برد. این نفتها بالاخره یا از تنگه هرمز، سوئز یا باب المندب یا جاهای دیگر باید بگذرد، اینکار احتیاج به دعوا هم ندارد. نمی خواهیم بفروشیم. چطور آنها هر چیزی که نمی خواهند، نمی فروشند قراردادهای قطعی مثلا با پاکستان دارند که 60 فروند هواپیما بدهند هر وقت بخواهند می دهند و هر وقت بخواهند نمی دهند. با خود ما قرارداد بسته اند پولش را هم قبل از انقلاب گرفته اند، کالاهایمان توی انبارهایشان است پول

انبارداری را هم از ما می گیرند ولی به ما نمی دهند. چطور این کار برای آنها حق است ولی ما نفت خودمان را نفروشیم حق نیست؟ یک وقتی اعلام کرده بودند که نفت نباید یک حربه سیاسی باشد فروش نفت حربه سیاسی نیست، خرید نفت می تواند حربه سیاسی باشد؟ آنها هر وقت نمی خواهند تحریم می کنند، سرمایه گذاری نفت می تواند حربه سیاسی باشد؟ آمریکا دائماً در این باره قانون می گذراند، معلوم است که آنها دروغ می گویند، حیله می کنند، ریاکاری می کنند.

به هر حال راه میانبر برای بدست آوردن مجد، عظمت، قدرت، سیادت و حاکمیت واقعی حکومت است.

قبل از سخنرانی ریاست محترم جمهوری استاد واعظ زاده خراسانی دبیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و دبیر کنفرانس طی سخنان کوتاهی ضمن خوشامدگویی به رئیس جمهور و میهمانان گزارشی از روند برگزاری کنفرانس و اهداف و برنامه های مجمع ارائه کرده ازبذل توجه و عنایت ویژه جناب آقای هاشمی رفسنجانی به موضوع «وحدت اسلامی» و«مجمع التقریب» تشکر کرده اظهار نمود:

جناب آقای هاشمی رفسنجانی تا آنجا که من می شناسم بیش از چهل سال است که در راه وحدت اسلامی تلاش می کند و از علاقمندان به این موضوع است.

پس از سخنان رئیس جمهور و در طول 3 اجلاس برگزار شده شخصیتهای داخلی و خارجی به ارائه مقالات خویش پرداختند.

استاد محمد تقی جعفری در موضوع «حاکمیت خداوند» آیت ا تسخیری در موضوع «امتیازات قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» استاد هادی آونگ در موضوع اهداف حکومت اسلامی، دکتر عبد الکریم بی آزار شیرازی در موضوع «خلافت یا ولایت فقیه از نظر مذاهب اسلامی» استاد عمید زنجانی در موضوع «نظام سیاسی اسلام» علامه شیخ نعیم قاسم درباره «بیداری اسلامی در جهان معاصر» دکتر حسین رزمجو درباره «شرایط و صفات حاکم اسلامی»، استاد محمد جواد صاحبی پیرامون «سیر تکوین و تطهیر اندیشه حکومت دینی در آثار اندیشمندان اسلامی»، صلاح الدین اوزگوندوز درباره «اوضاع سیاسی جهان اسلام»، آیت ا سید محمد باقر حکیم درباره «ویژگیهای حاکم اسلامی» استاد حسن بن سقاف درباره «بررسی عوامل پیشرفت یاعقب ماندگی در جهان اسلام»، محمد امین خلیفه درباره «آزادیهای اساسی و نقش مردم در حکومت اسلامی» و شیخ مرسل نصر درباره «اوضاع سیاسی و اجتماعی در کشورهای اسلامی» سخنرانی کردند.

در پایان اجلاسهای عمومی و در جلسه اختتامیه آن استاد واعظ زاده خراسانی به جمعبندی مطالب مطرح شده در کنفرانس پرداخت. خلاصه مطالب این جمعبندی به شرح زیر است:

عنوان کنفرانس امسال حکومت از دیدگاه مذاهب اسلامی بود که در آن مسئله جهان اسلام هم مطرح شد و به همین مناسبت دو کمیسیون تشکیل دادیم یکی «حکومت اسلامی» و دیگری «جهان اسلام» که مورد استقبال گسترده میهمانان و

شرکت کنندگان کنفرانس قرار گرفت.

در موضوع حکومت اسلامی موارد زیر مورد اتفاق همه قرار گرفت اول، اینکه اسلام خود یک حکومت دارد، هرچند استعمارگران و عمال آنها در داخل کشورهای اسلامی ویاکسانیکه بی اطلاع از اسلامند بگویند اسلام حکومت ندارد این گفته ها اشتباه بزرگی است. همه میهمانان و اعضای کنفرانس اتفاق نظر داشتند که اسلام دارای حکومت است و حکومت اسلامی در راس همه موضوعات و مسایل اسلامی است.

و این حکومت در گذشته وجود داشته و به مرور زمان از یادها رفته است و بر مردم، حکام، فقها عموم مسلمین واجب کفایی یا عینی است که در اقامه آن کوشا باشند.

دوم: حکومت اسلامی نیاز به رهبر دارد و او باید دارای صفاتی از قبیل، علم، عدالت، شجاعت، تدبیر، اطلاع از اوضاع زمان باشد و اینها همان شرایطی است که در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران آمده است. البته در قانون اساسی تعبیر به فقیه شده است نه مطلق عالم، شاید همه متفق نباشند که رهبر باید فقیه باشد ولی همه اتفاق دارند که رهبر باید عالم به احکام اسلام باشد.

فقیه یعنی کسی که نیازمند به تقلید از دیگران نیست بلکه خودش صاحب فتوی است و احکام را از کتاب و سنت استنباط می کند. کما اینکه اتفاق نظر بودبر اینکه حکومت اسلامی از کتاب و سنت الهام می گیرد. ودر پرتو تعالیم الهی کار می کند، اما نظام و شکل خاصی ندارد، می تواند جمهوری یا اقسام دیگری باشد.

سوم: در مورد تفکیک قوابین باحثین اختلاف نظر وجود داشت. آیا حکومت اسلامی حتما باید دارای سه قوه

مجریه، مقننه و قضائیه مستقل از هم باشد، یا می تواند به گونه ای دیگر باشد؟ این یک مسئله قطعی و ضروری نیست.

چهارم: ولایت فقیه و تجربه جمهوری اسلامی ایران نیز مورد بحث زیادی قرار گرفت، نوعاً از حکومت اسلامی تقدیر می کردند و پیروزی انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی بر حکومت طاغوتی مورد اعجاب و تحسین همه مهیمانان قرار گرفت. که عمدتاً عوامل پیروزی را رهبری امام خمینی، مرجعیت او، وحدت مردم إیران، مذهب تشیع وفساد حکومت پهلوی می دانستند.

عنوان دوم، العالم الاسلامی: که مشکلات و مسایل جهان اسلام مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

مشکلات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و مشکلات سیاسی که در راس همه مشکلات است. مسئله قومیت که حربه ایست در دست استعمارگران و حدود دو قرن است به این وسیله در بین مسلمانان اختلاف انداخته همواره به آن دامن می زنند.

مشکل تعدد مذاهب، مشکل بی اطلاعی پیروان مذاهب از مذهب دیگران، بدبینی پیروان مذاهب به یکدیگر، مشکل علما با توجه به دسته بندیهای مختلف آنها علمای درباری، علمای با سواد، کم سواد، با تقوی، بی تقوی، زاهد، دنیاپرست. اینها در پیشرفت یا عدم پیشرفت اسلام نقش عمده ای داشته و دارند.

درباره اسباب و علل پیشرفت اسلام، بحثهایی زیادی شد، عمدتاً علل پیشرفت را وجود قرآن و شخص رسول اکرم صلی ا علیه وآله وسلم می دانستند، اخلاق و رهبری پیامبر صلی ا علیه وآله وسلم و کسانیکه پیامبر صلی ا علیه وآله وسلم آنها را تربیت کرده بود.

علل تاخر یا انحطاط مسلمانان:

در این زمینه علل زیادی مورد بحث قرار گرفت: علل درونی و بیرونی: نفهمیدن و انحراف از اسلام، سوء فهم، و جهل به اسلام که قبلا وجود داشته و هنوز هم هست.

وبالاخره اگر بخواهیم این علل را از بین ببریم و برگردیم به وضعیت صدر اسلام

باید به یک آیه قرآن عمل کنیم و آن آیه: «ان ا لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بانفسهم» ماباید به اسلام برگردیم، اسلام به خودی خود و فی نفسه صحیح و سالم است این دلهای ماست که از لحاظ علمی، فرهنگی، اخلاقی و یا از جهات دیگر منحرف شده است و تا وقتی که به اسلام برنگردیم خداوند هم دعای ما را مستجاب نمی کند و ما را هدایت نمی کند. باید دعا کنیم که اسباب انحراف از ما زایل شود تا به الطاف و عنایات الهی این آب رفته را به جوی برگردانیم.

7 ـ کمیسیونهای تخصصی کنفرانس:

بحث و بررسی درباره سرفصلهای موضوع کنفرانس در دو کمیسیون علمی سازماندهی شده بود که تحت عناوین «حکومت اسلامی» و«اوضاع سیاسی کشورهای اسلامی» به ریاست آیت ا سید محمد باقر حکیم و آیت ا واعظ زاده خراسانی وهر کدام دو جلسه برگزار شد.

در این کمیسیونها مقالات وارده از سوی نویسندگان تلخیص و به سمع حضار می رسید سپس شرکت کنندگان نقطه نظرات خود را ارائه کرده و به بحث و تبادل نظر درباره آن می پرداختند.

مجموع این بحثها که در انتها از سوی رؤسای کمیسیونها جمعبندی شد، بسیار پربار و قابل استفاده بود و شاید برای اولین بار بود که مباحث حکومت اسلامی اینگونه جدی بین علمای شیعه وسنی مورد مناقشه قرار می گرفت.

متاسفانه به علت فشردگی برنامه ها و کمی فرصت حاصل این مباحث به اجلاس عمومی ارائه نشد ولی قطعاً انتشار آن از سوی دست اندرکاران کنفرانس می تواند تا حدی جبران ما فات باشد.

8 ـ برنامه های جنبی کنفرانس

میهمانان خارجی شرکت کننده در کنفرانس در روزهای اقامت در ایران از

شهرهای قم، تهران، مشهد مقدس، سنندج و برخی شهرهای دیگر دیدار کرده و با شخصیتهای علمی، مراکز تحقیقاتی کتابخانه ها و حوزه های آشنا شدند.

دیدار از جماران، زیارت مرقد مطهر حضرت امام خمینی از دیگر برنامه های جنبی بود که در این روزها اجرا شد.

زیارت حرم مطهر حضرت ثامن الحجج علی ابن موسی الرضا و پذیرایی در میهمانسرای آستان قدس رضوی و مشاهده عظمت و شکوه مناجات زائران و بارگاه ملکوتی حضرت نیز سعادتی بود که نصیب میهمانان شد. آنان با شوق فراوان به این زیارت نایل شده و تحت تابش انوار ولایت قرار گرفتند. خاطره خوش آن لحظات برای همیشه به یاد آنان خواهد ماند.

9 ـ قطعنامه کنفرانس

شرکت کنندگان در کنفرانس در پایان 3 روز تلاش و کوشش فشرده علمی قطعنامه در 10 ماده به اتفاق آراء تصویب کردند.

این قطعنامه از این جهت حائز اهمیت است که نشاندهنده وحدت نظر علمای شیعه و سنی از مذاهب مختلف اسلامی است. نظر به اهمیت این قطعنامه خلاصه آن در این گزارش درج می شود.

1 ـ همه مذاهب و احکام اسلامی بر موضوع حکومت اسلامی و رهبری متصف به فقاهت، عدالت، اخلاق و قدرت مدیریت شایسته جهت رهبری امت اسلامی و همچنین وظایف و صلاحیتهای مدیران و کارگزاران حکومت اسلامی در ابعاد مختلف زندگی تاکید و وحدت نظر دارند.

2 ـ وحدت اسلامی از مهمترین ویژگیهای امت اسلامی است که قرآن کریم و سنت نبوی صلی ا علیه وآله وسلم آنراذکر کرده است و تقریب مذاهب اسلامی نیز مناسب ترین راه جهت دستیابی به این هدف می باشد. از اینرو شرکت کنندگان در کنفرانس ضمن

قدردانی از فعالیتهای مجمع تقریب مذاهب اسلامی بر گسترش اندیشه تقریب در میان علماء و روشنفکران

جامع اسلامی، تاکید دارند.

3 ـ شرکت کنندگان در کنفرانس، ضمن حمایت کامل از نهضت رو به رشد در جهت تطبیق و اجرای اسلام در تمامی شئون زندگی و تلاش در جهت پیشرفت و توسعه کشور، از همه ی علماء و اندیشمندان می خواهد که به هر طریق ممکن در حمایت و پشتیبانی از این نهضت برخیزند.

4 ـ از آنجا که شرکت کنندگان در کنفرانس به قداست حرکت انبیاء الهی ایمان و باور قلبی دارند، لذا بر ضرورت حفظ این قداست و محکوم کردن هرگونه حرکت کینه توزانه در تعرض به قداست و حرمت پیامبران الهی تاکید دارند.

5 ـ شرکت کنندگان در کنفرانس ضمن اعلام حمایت از جهاد مردم مظلوم فلسطین و مقاومت اسلامی لبنان در برابر دشمن صهیونیستی، خشم و نفرت خود را از سیاستها و توطئه های این رژیم بر ضد ملت فلسطین، و سیاست توسعه ی شهرک سازی و اهانت به انبیاء عظام، ابراز می دارند.

6 ـ کنفرانس ، کلیه ی تلاشهای جاری در کشورهای اسلامی بویژه کشورهای عربی در جهت همکاری بادشمن صهیونیستی را محکوم کرده واینگونه اقدامات را به دلیل منافات داشتن با مصالح امت اسلامی محکوم به شکست می داند.

7 ـ شرکت کنندگان، از کلیه ی گروههای درگیر در افغانستان می خواهد که به جنگهای خونین داخلی خاتمه داده و به مذاکرات صلح آمیز روی آورند.

8 ـ همچنین شرکت کنندگان در کنفرانس ضمن محکوم کردن کلیه اقدامات استکبار جهانی در ضربه زدن به حرکتهای اسلامی، بر ضرورت اهتمام مسلمانان در حل شرایط دشوار موجود در عراق، الجزایر، سومالی، کشمیر، بوسنی و ترکیه تاکید دارند.

9 ـ کنفرانس، نگرانی خود را از اقدامات رو به رشد تبشیری در برخی مناطق اسلامی بویژه کشورهای تازه استقلال یافته آسیای میانه و قفقاز اعلام می دارد.

10 ـ شرکت کنندگان تشکر خود را از جمهوری اسلامی و رهبری شجاع و مقتدر آن و همچنین از ملت غیور و مسلمان ایران به جهت حسن میزبانی در این کنفرانس و حمایت همه جانبه از نهضت اسلامی، اعلام می دارد.

10 ـ حسن ختام

حسن ختام این مقال گزارش دیدار میهمانان کنفرانس با مقام معظم رهبری حضرت آیت ا خامنه ای است.

در این دیدار که در دو قسمت انجام شد مقام معظم رهبری سخنان مهمی درباره میلاد مسعود پیامبر رحمت حضرت محمد بن عبدا و سلاله پاکش امام جعفر صادق و نیز «وحدت اسلامی» و«تقریب مذاهب» اظهار داشتند.

در اولین جلسه که دیدار عمومی معظم له با اقشار مختلف مردم بود میهمانان داخلی کنفرانس هم شرکت کردند.

و در جلسه دوم که اختصاص به میهمانان کنفرانس داشت، شخصیتهای خارجی شرکت کننده در کنفرانس به حضور حضرت آیت ا خامنه ای رسیدند و از نزدیک معظم له را زیارت کرده به فرمایشاتش گوش فرادادند.

حضرت آیت ا خامنه ای در این دیدار پس از استماع گزارش استاد واعظ زاده خراسانی و معرفی میهمانان فرمودند:

امروز مردم مسلمان در کشورهای اسلامی، احساس و شوق به عزتی که اسلام به مسلمین داده است، در دلشان موج می زند. هر جا که به مسلمانها - به توده ی مردم - اجازه داده بشود که احساسات خودشان را ظاهر کنند، نشان خواهند داد که به حاکمیت عادلانه اسلامی مایلند. جوانها در این زمینه از دیگران جلوتر هستند.

روشنفکرها در کشورهای اسلامی، در این مورد جلو تر از دیگران هستند.

آن روزگاری که روشنفکرها فقط نسخه ی اورپایی و غربی را عمل می کردند، گذشت. امروز در دنیای اسلام، روشنفکران زیادی وجود دارند که نسخه ی غربی و اروپایی رانا‌موفق می دانند ؛ دنبال نسخه ی اسلامی هستند. برای زدودن ایمان از دلها هرچه تلاش می شود، باز شما می بینید که در همان فضا، نسلهای جوانی باشوق و ایمان اسلامی روی کار می آیند!

بگذارید دین در پاکسازی فضای حکومتها کمک کند. امروز حکومتهای دنیا، غالباً آلوده است. ماخدا را شکر می کنیم که نسخه ی حکومت اسلامی را در اینجا پیاده کردیم. به نظر ما حکومت با قانون اساسی ما، راقیترین نوع حکومتهاست؛ یعنی حکومتی که با نظام ولایت فقیه معرفی می شود. بعضی از این مساله تحاشی می کنند!

امروز کشورهای مسلمان تحت ولایتهای ظالمانه زندگی می کنند. بسیاری از آنان ولایت زور، اقتدار زورمدارانه نظامیان - که هیچ منطقی برای آنها مطرح نیست - ولایت سیاستهای آلوده وابسته، سیاستهای استکباری و استعماری، سیاستهای تسلیم در مقابل دشمن، ولایت خیانت وزر و زور را پذیرفته اند! آنچه که بایداز آن تحاشی کرد، این ولایتها است. اما ولایت فقیه عادل، یعنی حکومت کسی که دین و اسلام را می شناسد و می داند چگونه بایدبر مردم حکومت کرد ؛ و نیروی تقوا هم به او کمک می کند که از این خط منحرف نشود. این، معنای ولایت فقیه است. این، مترقیترین چیزی است که می توان به یک جامعه ی بشری پیشنهاد کرد. در هر جامعه یی، حتی جوامع غیر اسلامی هم اگر بتوانند انسانهای متقی و پارسا را پیدا کنند که بر آنها حکومت بکنند، این بهترین نوع حکومت است.

مساله ی وحدت اسلامی خیلی مهم است. این قضیه ی مجمع التقریبی که برادران ما - جناب آقای واعظ زاده و بقیه ی همکارانشان - با جدیت مشغول آن هستند،

برای ما مهم است. ما به مساله ی اتحاد و وحدت اسلامی به صورت یک چیز تشریفاتی نگاه نمی کنیم، این، تشریفات نیست، یک چیز لازم و حقیقی است. امروز ما به این احتیاج داریم.

معنای وحدت اسلامی هم این نیست که فرق مختلف اسلامی، از عقاید و اعمال خودشان دست بکشند ؛ نه، عقاید هر کسی مربوط به خود اوست. هر کسی بر طبق فقه خودش عمل بکند؛ با هم دعوا نکنند. مراد ما از وحدت این است که با هم تنازع نکنند ؛ «ولا تنازعوا فتفشلوا و تذهب ریحکم».

وحدتی که ما پیشنهاد می کنیم، بر این اساس مستقر است. نباید با هم اختلاف بکنید. نباید به هم اهانت بکنید. نبایستی به مقدسات یکدیگر اهانت بکنید. از دشمن غفلت نکنید. نیرویتان را صرف معارضه بایکدیگر نکنید. بلکه در یک جهت، در مقابل دشمن اسلام و دشمن مسلمین قرار بدهید.

ما در دوران بازسازی هستیم ؛ بحمد ا کشورمان را ساختیم، باز هم سازندگی ادامه دارد، کشور توسعه پیدا کرده است. از لحاظ سیاسی، ثبات و استقرار کامل در این کشور هست.

ما امسال - بعد از هیجده سال از پیروزی انقلاب - انتخاباتی را با شکوه تمام، با حضور اکثریت قاطع مردم برگزار کردیم. چیزی که حتی در کشورهای مدعی دموکراسی، هرگز به این خوبی، به این شیوایی، و به این زیبایی - هیچ جا - پیش نمی آید، این جا پیش آمد ! مردم نشان دادند که به اسلام، روحانیت و به حکومت دینی وفادارند. این را مردم عملاً اثبات کردند. بعد از هیجده سال رفراند می انجام شد که دشمن را مبهوت و غافلگیر کرد !